

Светейшият Патриарх Кирил откри поредното заседание на Висшия църковен съвет

Служба «Комуникация» на ОВЦС, 25.06.2025. На 25 юни в залата на Висшия църковен съвет на катедралния храм «Христос Спасител» в Москва Светейшият Патриарх на Москва и цяла Русия Кирил **оглави** поредното заседание на Висшия църковен съвет на Руската православна църква.

Дневният ред на заседанието включва следните точки:

- съобщение на председателя на Синодалната комисия по биоетика епископ Петерхофски Силуан на тема «Предизвикателствата, свързани с развоя на изкуствения интелект»;
- съобщение на председателя на Синодалния отдел по религиозно образование и катехизация митрополит Екатеринбургски и Верхотурски Евгений на тема «За резултатите от подготовката на педагози по предмета "Основи на православната култура" в рамките на платформата "Клевер Лаборатория" и за обучаването на учителите по история по предмета "Духовно-нравствена

култура на Русия"»;

– съобщение на председателя на Синодалния мисионерски отдел архиепископ Зеленоградски Сава на тема «За вътрешноцърковното регулиране във връзка с очакваното приемане на "Закона срещу заличаването на кръстовете"».

Откривайки заседанието, Предстоятелят на Руската православна църква се обърна към участниците с встъпително слово, в което сподели размислите си по повод първата точка от дневния ред:

«Днес ще разгледаме една важна тема, на пръв поглед не особено тясно свързана с традиционното богословие, но затова пък тясно свързана с това, което се върши днес в света и съдържа потенциални заплахи за човека и неговия духовен живот. Последиците на тези неща могат да повлияят твърде силно върху светогледа на хората, а това вече е въпрос, с който Църквата няма как да не се заеме.

Бих искал да споделя с вас някои мисли по този повод. Ще разгледаме една от най-важните теми на съвременното – проблемите, свързани с развоя на изкуствения интелект. Тази бурно развиваща се технология вече оказва влияние върху различни страни от живота на човека и обществото и затова изисква от Църквата дълбоко и отговорно осмисляне.

Преди всичко искам да подчертая, че Руската православна църква никога не е отхвърляла научно-техническия прогрес като такъв – всички знаем добре това. Ние се отнасяме с интерес и внимание към същинските постижения на научната мисъл и винаги сме се стараели да даваме морална оценка на откриващите се по пътя на научните изследвания възможности. Ирационалният страх пред бъдещето е чужд на църковната традиция. А виж, в обществото, и то не само в нашето, но и по целия свят, нарастват страхове — дали рационални или ирационални, тепърва предстои да разберем — пред това, което очаква човечеството. Във връзка с тези неща ние трябва да развиваме собствени богословски изследвания, да формираме богословска позиция по проблемите, които днес вълнуват хората и от решението на които наистина зависи бъдещето на човечеството. Трябва да приветстваме научните трудове, посветени на тази тема, чиито резултати могат да се използват в нашето богословие.

Очевидно е, че изкуственият интелект в обозримо бъдеще ще оказва все по-сериозно влияние върху всички сфери на човешкия живот: икономиката, държавното управление, образованието, медицината, културата и бита. Експертите са съгласни, че настъпващите трансформации ще бъдат мащабни. Наша отговорност е обаче да свидетелстваме, че тази промени не трябва да подронват основните ценности на човешкото битие. Вярата, любовта, свободата, отговорността,

семеините ценности – ето основите, които не подлежат на подмяна, а камо ли на отмяна при технологичните трансформации от всякакъв вид.

До каква степен ще можем да защитим тези непреходни, дадени от Бога ценности от този колосален натиск и от потока на масовата психология, която, опирайки се върху всевъзможни научни или псевдонаучни идеи, превръща всичко това в един много опасен, греховен начин на живот?

Особена тревога предизвиква възможната дехуманизация на междуличностните и обществените отношения. Още отсега мнозина избират да комуникират с машина вместо да общуват с човек. То е и разбираемо: да използваш машина за тази цел може да доведе до по-бързи резултати и дори да бъде по-наситено откъм смисъл, отколкото да общуваш с човешко същество. Знае се, например, че хората общуват с изкуствения интелект като с личен психолог, питат го за съвет и мнение. Ала не трябва да забравяме, че природата на човека и природата на обществото предполага преди всичко връзка на човека с другия човек. И ако тази връзка се разпада, обществото деградира или дори умира, защото самата дума «общество» има същия корен като думите «община», «общуване». Как ще изглежда един свят, обитаван от хора, които са загубили способността да общуват едни с други, а значи и способността си да обичат, да прощават, да състрадават?

Ето това вече е богословска тема, защото със загубата на тези качества и тези способности у човека човечеството ще прекоси чертата, зад която вече няма да може да различава доброто и злото; и именно загубата на тази способност ще означава, че е настъпила ерата на антихриста. Кога ще се появи антихристът, това олицетворение на злото? Само когато хората загубят способност да различават добро и зло и почнат да възприемат злодея като велик водач и наставник. Ето защо ние като християни сме длъжни днес да осъзнаем настъпващата опасност и на езика на богословието, на езика на Църквата да формулираме отговор на това опасно предизвикателство.

Отново и отново искам да подчертая: онова, което вчера изглеждаше илюзия, фантастика, днес се превръща в реалност, в част от живота ни. И Църквата, която е отговорна за духовното състояние на човека и обществото, е призвана в пълния смисъл на тази дума да навлезе в тази проблематика и да даде на хората правилен, разумен, убедителен съвет: какво трябва да прави днес човекът, за да си остане човек в истинския смисъл на тази дума в тези съвсем нови условия.

Ето това исках да ви кажа днес като увод към нашата дискусия».

В състава на Висшия църковен съвет, председателстван от Светейшия Патриарх, влизат следните лица:

- ръководителят на Управлението на Московската патриаршия по делата на епархиите в страните от бившия Съветски съюз митрополит Крутицки и Коломенски Павел;
- секретарят на Московската патриаршия митрополит Воскресенски Григорий;
- председателят на Отдела за външни църковни връзки на Московската патриаршия митрополит Волоколамски Антоний;
- председателят на Финансово-стопанското управление на Московската патриаршия митрополит Владимирски и Суздалски Никандър;
- председателят на Издателския съвет на Руската православна църква митрополит Калужки и Боровски Климент;
- председателят на Синодалния отдел по делата на манастирите и монашеството митрополит Каширски Теогност;
- председателят на Синодалния комитет за взаимодействие с казачеството и на Синодалния отдел за взаимодействие с Въоръжените сили и органите на реда митрополит Ставрополски и Невинномиски Кирил;
- председателят на Патриаршеската комисия по въпросите на физическата култура и спорта митрополит Мурмански и Мончегорски Митрофан;
- председателят на Патриаршеския съвет по култура митрополит Симферополски и Кримски Тихон;
- председателят на Синодалния отдел по религиозно образование и катехизация митрополит Екатеринбургски и Верхотурски Евгений;
- ръководителят на Административния секретариат на Московската патриаршия архиепископ Одинцовски и Красногорски Тома;
- председателят на Синодалния мисионерски отдел архиепископ Зеленоградски Сава;
- председателят на Синодалния отдел по делата на младежта епископ Истрински Серафим;

- председателят на Учебния комитет на Руската православна църква протойерей Максим Козлов;
- и.д. председател на Синодалния отдел по църковна благотворителност и социално служение протойерей Михаил Потокин;
- председателят на Синодалния отдел по затворническо служение свещ. Кирил Марковски;
- председателят на Синодалния отдел по въпросите на взаимоотношенията на Църквата с обществото и медиите Владимир Легойда;
- ръководителят на Правното управление на Московската патриаршия игумения Ксения (Чернега).

На заседанието също така са поканени: Балашихинският и Орехово-Зуевски епископ Николай, ръководител и главен редактор на Издателството на Московската патриаршия; Петерхофският епископ Силуан, председател на Синодалната комисия по биоетика; протойерей Александър Абрамов, секретар на Синодалната комисия по биоетика; протойерей Игор Якимчук, заместник-председател на Отдела за външни църковни връзки; д-р Александър Шчипков, първи заместник-председател на Синодалния отдел по въпросите на взаимоотношенията на Църквата с обществото и медиите; г-н Вахтанг Кипшидзе, заместник-председател на Синодалния отдел по въпросите на взаимоотношенията на Църквата с обществото и медиите.